

سوالیات امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۲۰	تعداد صفحات: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه داخل و خارج از کشور غایبین موجه شهریور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	
		http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سوالات (پاسخنامه دارد)	بارم
------	------------------------	------

بخش نخست: تاریخ ادبیات (۲نمره)

۱	هریک از عبارت‌های زیر معرف کدام شاعر یا نویسنده است؟ الف) شاعر تأثیرگذار قرن دهم که شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است. ب) شاعر قرن نهم که در تصوف و طریقت مقام بلندی داشته و سرسلسله فرقه‌ای از صوفیان به شمار می‌رود.	۰/۵
۲	درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را تعیین کنید. الف) عبید زاکانی در منظومه «موش و گربه» ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه جدی و انتقادی بیان کرده‌است. ب) مکتب وقوع که برای تغییر سبک و بازتاب طبیعی محیط اجتماعی قرن دهم بود، راه به جایی نبرد.	۰/۵
۳	نام صاحب هریک از آثار زیر را بنویسید. الف) مثنوی جمشید و خورشید: ب) مثنوی عشاق نامه:	۰/۵
۴	ویژگی‌های شعر بیدل دهلوی را بنویسید.	۰/۵

بخش دوم: سبک‌شناسی (۲نمره)

۵	هریک از موارد زیر مربوط به کدام قلمرو از ویژگی‌های شعر یا نثر سبک عراقی است؟ الف) رواج اندیشه‌هایی چون بی اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر ب) درهم آمیختن مختصات نو و کهن پ) روی آوردن به سجع‌های متوالی و بی روح در کتاب‌های مصنوع و متکلف	۰/۷۵
۶	ملاحسین واعظ کاشفی کتاب کليلة و دمنه را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را نامید.	۰/۲۵
۷	اثر متناسب با هر گزاره را از داخل کمانک مقابل آن انتخاب کنید. الف) از جمله آثاری که به نثر ساده در داخل ایران، در دوره سبک هندی، نوشته شده است. (بدایع الوقایع / جامع عباسی) ب) از جمله کتاب‌هایی که تماماً به نثر مصنوع در دوره سبک هندی نوشته شده است. (حبیب السیر / محبوب القلوب)	۰/۵
۸	به جز حملات پی‌درپی بیگانگان به ایران، چه عاملی باعث شد، ویژگی‌های سبکی زبان قدیم از آثار دوره سبک هندی حذف شود؟	۰/۵

بخش سوم: زیبایی‌شناسی (۶ نمره)

۹	در بیت «پیدااست از گلاب سرشکم که من چو گل یک روز خنده کردم و عمری گریستم»: الف) یک تشبیه فشرده بیابید. ب) وجه شبه را در تشبیه گسترده این بیت مشخص کنید.	۰/۵
۱۰	هریک از آرایه‌های تشبیه، استعاره و مجاز را در کدام بیت می‌یابید؟ الف) به خون خود آغشته و رفته‌اند ب) دریای شورانگیز چشمان تو زیباست پ) دامن‌کشان که می روی امروز بر زمین چه گل‌های رنگین به جوبارها () آنجا که باید دل به دریا زد همین جاست () فردا غبار کالبدت بر هوا رود ()	۰/۷۵
۱۱	در سروده «مادری دارم بهتر از برگ درخت / دوستانی بهتر از آب روان / و خدایی که در این نزدیکی است»: الف) مشبه‌به اولین تشبیه را بیابید و بنویسید. ب) مشبه دومین تشبیه چیست؟	۰/۵

ادامه پرسش‌ها در صفحه دوم

سوالات امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۲۰	تعداد صفحات: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه داخل و خارج از کشور غایبین موجه شهریور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سوالات (پاسخنامه دارد)	بارم
------	------------------------	------

۱۲	در سروده «فردا که آن شهر خاموش / در حلقه شهربندان دشمن / از خواب دوشینه برخاست / دیدند/ زان مرغ فریاد و آتش / خاکستری سرد برخاست»: الف) کدام واژه مجاز از مردم است؟ ب) چه قرینه‌ای ما را به معنی مجازی می‌رساند؟	۰/۵
۱۳	در هریک از بیت‌های زیر، واژه‌ای بیابید که آرایه مجاز داشته باشد. الف) فریشتگان سنگ به سنگ وی می‌زدند که خاکی و آبی را چه رسد که حدیث کند؟ ب) عقده‌ای هرگز نکردم باز از کار کسی در چمن بیکار چون دست چنار افتاده‌ام	۰/۵
۱۴	معنی مجازی هریک از واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) سپید شد چو درخت شکوفه دار <u>سرم</u> ب) <u>سینه</u> خواهم شرحه شرحه از فراق	۰/۵
۱۵	در سروده «تو قامت بلند تمنّایی ای درخت/ همواره خفته‌است در آغوش آسمان/ بالایی ای درخت»، چند استعاره پنهان یا مکنیه دیده می‌شود؟	۰/۲۵
۱۶	با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. ۱- باز امشب ای ستاره تابان نیامدی باز ای سپیده شب هجران نیامدی ۲- آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد الف) در بیت یک، «منادا» استعاره پنهان است یا آشکار؟ ب) در تشبیه بیت دو، کدام واژه مشبّه است؟	۰/۲۵ ۰/۵
۱۷	در بیت «بشکن دل بی‌نوای ما را ای عشق این ساز شکسته اش خوش آهنگ تر است»: الف) در استعاره مشخص شده، مشبّه به حذف شده چیست؟ ب) در مصراع دوم، «ساز» استعاره از چیست؟ آن را به یک تشبیه فشرده اضافی تبدیل کنید.	۰/۲۵ ۰/۷۵
۱۸	مفهوم هریک از کنایه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) برو ای گدای مسکین در خانه علی زن ب) نقشی بر آب می‌زنم از گریه حالیا پ) ای پای به گل فرو شده، ای خسته تیر بلا، همه ما را خوانید.	۰/۷۵

بخش چهارم: موسیقی شعر (۶ نمره)

۱۹	با توجه به خوانش درست بیت «من ندانستم از اول که تو بی مهر و وفایی / عهد نابستن از آن به که ببندی و نیایی» همزه چند بار حذف می‌شود؟	۰/۲۵
۲۰	رکن معادل هریک از نشانه‌های هجایی زیر را بنویسید. الف) (- u - -) : ب) (- u u -) : پ) (u - -)	۰/۷۵
۲۱	کدام گزینه همسان دولختی است و می‌توان هجاهای آن را به دو شکل به پایه‌های آوایی دسته‌بندی کرد؟ الف) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید ب) ای سرو پای بسته به آزادگی مناز پ) ده روزه مهر گردون افسانه است و افسون ت) تا دل هرزه‌گرد من رفت به چین زلف او	۰/۲۵
۲۲	در بیت زیر، مرز پایه‌های آوایی مصراع اول را مشخص کنید. «اگر تو ز آموختن سر بتابی نجوید سر تو همی سروری را»	۰/۷۵

ادامه پرسش‌ها در صفحه سوم

سوالیات امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۲۰	تعداد صفحات: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه داخل و خارج از کشور غایبین موجه شهریور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سوالیات (پاسخنامه دارد)	بارم
------	-------------------------	------

۲۳	پایه‌های آوایی مقابل کدام گزینه درست است؟ الف) در هوایت بی قرارم روز و شب (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن) ب) از من غمزده دل می طلبد غمزۀ دوست (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن) پ) هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود (مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن)	۰/۲۵
----	---	------

۲۴	با توجه به بیت «زیر نشین علمت کاینات ما به تو قائم چو تو قائم به ذات» جدول زیر را کامل کنید.	۱/۵
	پایه های آوایی مصراع اول	
	نشانه های هجایی	
	وزن	

۲۵	با توجه به بیت «هنگام تنگدستی، در عیش کوش و مستی کاین کیمیای هستی، قارون کند گدا را»، جدول زیر را کامل کنید.	۱/۵
	پایه های آوایی مصراع دوم	
	نشانه های هجایی	
	وزن	

۲۶	هریک از بیت‌های زیر از تکرار کدام «وزن‌واژه» (رکن) تشکیل شده است؟ الف) بیبا تا صدا از دل سنگ خیزد بخوانی‌م نم نم تو را دوست دارم ب) نظر آوردم و بردم که وجودی به تو ماند همه اسمند و تو جسمی، همه جسمند و تو روحی پ) ای رستخیز ناگهان وی رحمت بی منتها ای آتشی افروخته در بیشه اندیشه‌ها	۰/۷۵
----	---	------

بخش پنجم: تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۲۷	با توجه به شعر زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود نرود حسرت آن چاه زنخدان از دل کاش چون شمع، همه سر شود اعضای کلیم الف) با توجه به شکل قافیه، شعر در کدام قالب سروده شده‌است؟ ب) در بیت دوم شاعر کدام آرایهٔ پرکاربرد سبک هندی را به کار برده‌است؟ پ) وجه شبه در تشبیه بیت سوم چیست؟ ت) شاعر این سروده به چه لقبی نام‌بردار شده‌است؟	۱
----	---	---

۲۸	در نوشتهٔ «فراش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترده و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در برگرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.»: الف) نوع نثر این نوشته را تعیین کنید. ب) کدام یک از ترکیب‌های (فراش باد، فرش زمرّدین، قبای سبز ورق، مهد زمین) تشبیه نیست؟ پ) این نوشته با بیت «ز یزدان دان نه از ارکان که کوه دیدگی باشد / که خطی که از خرد خیزد تو آن را از بنان بینی»، چه مفهوم مشترکی دارد؟	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵
----	---	---------------------

ادامهٔ پرسش‌ها در صفحهٔ چهارم

سوالیات امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۲۰	تعداد صفحات: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه داخل و خارج از کشور غایبین موجه شهریور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سوالیات (پاسخنامه دارد)	بارم
------	-------------------------	------

۲۹	با توجه به بیت های زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. «ای دفتر حسن تو را فهرست، خط و خال ها پیشانی عفو تو را پرچین نسازد جرم ما با عقل گشتم همسفر یک کوچه راه از بی کسی الف) در بیت نخست بین کدام واژه ها رابطه معنایی «تضاد» وجود دارد؟ ب) شاعر برای بیان این موضوع که گناه ما از لطف و رحمت خداوند کم نمی کند، چه تمثیلی آورده است؟ پ) محوریت فکری حاکم بر بیت سوم را با بیت زیر مقایسه کنید: نه در ایوان قریبش وهم را بار نه با چون و چرایش عقل را کار ت) یک کنایه در بیت دوم بیابید.	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵
۳۰	با توجه بیت «اگر چو مرغ بنالم، تو همچو سرو ببالی کدام ویژگی ادبی شعر سبک عراقی برجسته تر است؟ و گر چو ابر بگریم، تو همچو غنچه بخندی»	۰/۵
جمع نمره		۲۰

«خرد، گوهر درخشان راه زندگیتان باد»

راهنمای تصحیح امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۲۰	تعداد صفحات: ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه داخل و خارج از کشور غایبین موجه شهریور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	پاسخ‌ها	بارم			
۱	الف) بابافغانی شیرازی، ۰/۲۵، ص ۶۰ ب) شاه نعمت الله ولی، ۰/۲۵، ص ۱۹	۰/۵			
۲	الف) نادرست، ۰/۲۵، ص ۱۷ ب) درست، ۰/۲۵، ص ۵۸	۰/۵			
۳	الف) سلمان ساوجی، ۰/۲۵، ص ۱۷ ب) فخرالدین عراقی، ۰/۲۵، ص ۱۵	۰/۵			
۴	مضمون های پیچیده ۰/۲۵، استعاره های رنگین و سرشار از ابهام، ۰/۲۵، ص ۶۱ (تخیل های رمز آمیز شاعرانه نیز درست است)	۰/۵			
۵	الف) فکری، ۰/۲۵، ص ۳۷ ب) زبانی، ۰/۲۵، ص ۳۶ پ) ادبی، ۰/۲۵، ص ۳۹	۰/۷۵			
۶	انوار سهیلی، ۰/۲۵، ص ۳۸	۰/۲۵			
۷	الف) جامع عباسی، ۰/۲۵، ص ۸۴ ب) محبوب القلوب، ۰/۲۵، ص ۸۴	۰/۵			
۸	تغییر جغرافیایی حوزه های شعری در نقاط مختلف ایران و تأثیر پذیرفتن از زبان های نواحی گوناگون، ص ۸۱	۰/۵			
۹	الف) گلاب سرشک، ۰/۲۵ ب) یک روز خنده کردم و عمری گریستم، ۰/۲۵، ص ۲۹	۰/۵			
۱۰	الف) استعاره، ۰/۲۵، ص ۷۳ ب) تشبیه، ۰/۲۵، ص ۱۰۱ پ) مجاز، ۰/۲۵، ص ۹۶	۰/۷۵			
۱۱	الف) برگ درخت، ۰/۲۵، ص ۳۰ ب) دوستان، ۰/۲۵، ص ۳۰	۰/۵			
۱۲	الف) شهر، ۰/۲۵ ب) از خواب برخاست، ۰/۲۵، ص ۵۴	۰/۵			
۱۳	الف) خاکی و آبی، ۰/۲۵، ص ۵۴ ب) چمن، ۰/۲۵، ص ۵۲	۰/۵			
۱۴	الف) مو، ۰/۲۵، ص ۵۴ ب) انسانی عاشق و عارف و جدامانده از یار، ۰/۲۵، ص ۵۳	۰/۵			
۱۵	قامت تمناً، ای درخت، آسمان خفته است، آغوش درخت، ای درخت: پنج استعاره پنهان، ۰/۲۵، ص ۱۰۳	۰/۲۵			
۱۶	الف) آشکار، ۰/۲۵، ص ۷۲ ب) بانگ نای، ۰/۲۵، ص ۷۲ پ) عشق، ۰/۲۵، ص ۷۲	۰/۷۵			
۱۷	الف) انسان، ۰/۲۵ ب) دل، ۰/۲۵ ساز دل، ۰/۵	۱			
۱۸	الف) از علی (ع) کمک بخواه، ۰/۲۵، ص ۵۴ ب) کار بیهوده و بی حاصل کردن، ۰/۲۵، ص ۹۸ پ) گرفتار شده، ۰/۲۵، ص ۹۷	۰/۷۵			
۱۹	چهار بار، ۰/۲۵، ص ۵۵	۰/۲۵			
۲۰	الف) مستفعلن، ۰/۲۵، ص ۴۳ ب) فعلن، ۰/۲۵، ص ۶۶ پ) مفعول، ۰/۲۵، ص ۸۹	۰/۷۵			
۲۱	پ) ده روزه مهر گردون افسانه است و افسون، ۰/۲۵، ص ۹۰	۰/۲۵			
۲۲	اگر ت/ ۰/۲۵ ز آمو/ ۰/۲۵ خ تن سر ۰/۲۵ ب تا بی، ص ۱۰۴	۰/۷۵			
۲۳	ب) از من غمزده دل می طلبد غمزه دوست (فاعلاتن فعلاتن فعلن)، ۰/۲۵، ص ۷۶	۰/۲۵			
۲۴	پایه های آوایی مصراع اول	زی ر ن شی	ن ع ل م ت	ک ا ی ن ا ت	۰/۵
	نشانه های هجایی	- U U -	- U U -	- U -	۰/۵
	وزن	مفتعلن	مفتعلن	فاعلن	۰/۵
۲۵	پایه های آوایی مصراع دوم	کین کی م یا	ی هس تی	ق ا ر و ن ک ن د	۰/۵
	نشانه های هجایی	- U - -	- - U	- U - -	۰/۵
	وزن	مستفعلن	فعلون	مستفعلن	۰/۵

ادامه پاسخ ها در صفحه دوم

راهنمای تصحیح امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۲۰	تعداد صفحات: ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه داخل و خارج از کشور غایبین موجه شهریور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	پاسخ‌ها	بارم
------	---------	------

۲۵	به شکل زیر نیز درست است:	
	پایه های آوایی مصراع دوم	کین کی م
	نشانه های هجایی	۷ - -
	وزن	مفعولُ
	یا ی هس تی	۷ - -
	قارون ک	۷ - -
	ندگ دا را	- - ۷ -
	فاعلاتن	فاعلاتن
۲۶	الف) فعولن، ۰/۲۵	ب) فعلاتن، ۰/۲۵
۲۷	الف) غزل، ۰/۲۵	ب) اسلوب معادله، تمثیل، ۰/۲۵
۲۸	الف) نثر مسجع، ۰/۲۵	ب) فرش زمردین، ۰/۲۵
۲۹	الف) تفصیل با اجمال، ۰/۲۵	ب) آیینہ کی برہم خورد از زشتی تمثال‌ها، ۰/۵
۳۰	توجه به علوم ادبی از جمله بیان، ۰/۵، ص ۳۷	
جمع نمره	۲۰	

«خدا قوت»